

5.1 Зображення відношень. Властивості відношень. Відношення еквівалентності. Відношення часткового порядку

5.1.1 Задати кожне з відношень а) - d) на $\{1,2,3\}$ з допомогою матриці:

- a) $\{(1,1),(1,2),(1,3)\}$;
- b) $\{(1,1),(1,2),(1,3),(2,2),(2,3),(3,3)\}$;
- c) $\{(1,2),(2,1),(2,2),(3,3)\}$;
- d) $\{(1,3),(3,1)\}$.

5.1.2 Виписати впорядковані пари елементів відношення на множині $\{1,2,3\}$, які відповідають матрицям а) - с) (рядки та стовпці відповідають числам, які розташовані у порядку зростання):

$$\text{a) } \begin{pmatrix} 1 & 0 & 1 \\ 0 & 1 & 0 \\ 1 & 0 & 1 \end{pmatrix}; \quad \text{b) } \begin{pmatrix} 0 & 1 & 0 \\ 0 & 1 & 0 \\ 0 & 1 & 0 \end{pmatrix}; \quad \text{c) } \begin{pmatrix} 1 & 1 & 1 \\ 1 & 0 & 1 \\ 1 & 1 & 1 \end{pmatrix}.$$

Визначити, які з цих відношень є рефлексивними, симетричними, антисиметричними, асиметричними, іррефлексивними, транзитивними.

5.1.3 Нехай R_1 та R_2 - відношення на множині $A=\{1,2,3\}$, які зображені матрицями

$$M(R_1) = \begin{pmatrix} 0 & 1 & 0 \\ 1 & 1 & 1 \\ 1 & 0 & 0 \end{pmatrix}, \quad M(R_2) = \begin{pmatrix} 0 & 1 & 0 \\ 0 & 1 & 1 \\ 1 & 1 & 1 \end{pmatrix}.$$

Знайти матриці, які зображають відношення:

- a) $R_1 \cup R_2$;
- b) $R_1 \cap R_2$;
- c) $R_1 \oplus R_2$;
- d) $R_2 \circ R_1$;
- e) $R_1 \circ R_1$.

5.1.4 Нехай відношення R зображене матрицею

$$M(R) = \begin{pmatrix} 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 1 \\ 1 & 1 & 0 \end{pmatrix}. \quad \text{Знайти матричне зображення для}$$

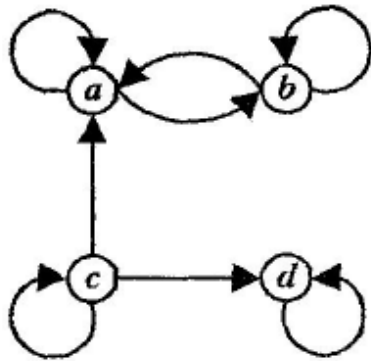
- a) R^2 ;
- b) R^3 ;
- c) R' .

5.1.5 Зобразити орієнтовані графи для відношень задач 5.1.1 та 5.1.2.

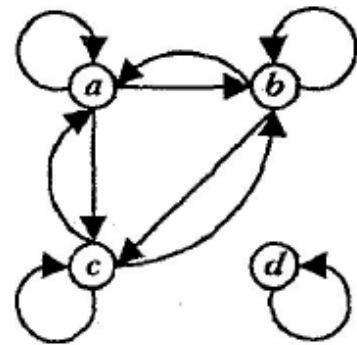
5.1.6 Зобразити орієнтовані граф^и відношення $\{ (a,a), (a,b), (b,c), (c,b), (c,d), (d,a), (d,b) \}$ на множині $\{ a,b,c,d \}$.

5.1.7 Виписати впорядковані пари елементів, які зображають кожне відношення, задане графами а) - с) та визначити властивості цих відношень.

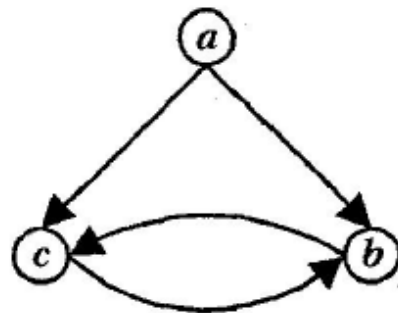
а)

б)

с)

5.1.8 Які з відношень а) - f) на множині $\{0,1,2,3\}$ є відношеннями еквівалентності? Відношеннями часткового порядку?

а) $\{ (0,0), (1,1), (2,2), (3,3) \}$;

б) $\{ (0,0), (0,2), (2,0), (2,2), (2,3), (3,2), (3,3) \}$;

с) $\{ (0,0), (1,1), (1,2), (2,1), (2,2), (3,3) \}$;

д) $\{ (0,0), (1,1), (1,3), (2,2), (2,3), (3,1), (3,2), (3,3) \}$;

е) $\{ (0,0), (0,1), (0,2), (1,0), (1,1), (1,2), (2,0), (2,2), (3,3) \}$;

ф) $\{ (0,0), (0,1), (0,2), (0,3), (1,1), (1,3), (2,2), (3,3) \}$.

5.1.9 Які з матриць а) - с) зображають відношення еквівалентності ?

$$\text{a) } \begin{pmatrix} 1 & 0 & 1 \\ 0 & 1 & 0 \\ 1 & 0 & 1 \end{pmatrix}; \quad \text{b) } \begin{pmatrix} 1 & 0 & 1 & 0 \\ 0 & 1 & 0 & 1 \\ 1 & 0 & 1 & 0 \\ 0 & 1 & 0 & 1 \end{pmatrix}; \quad \text{c) } \begin{pmatrix} 1 & 1 & 1 & 0 \\ 1 & 1 & 1 & 0 \\ 1 & 1 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{pmatrix}.$$

5.1.10 Які з матриць а) - с) зображають відношення часткового порядку ?

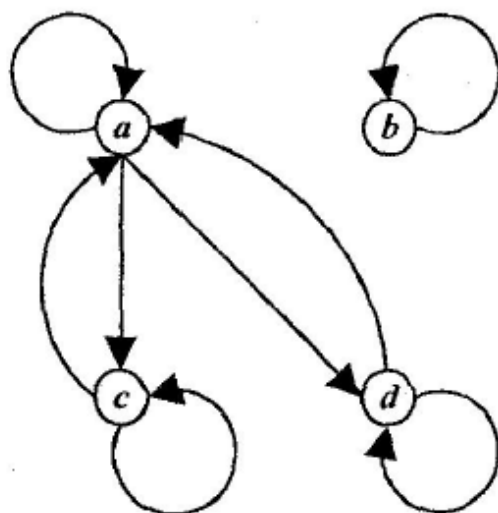
$$\text{a) } \begin{pmatrix} 1 & 0 & 1 \\ 1 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{pmatrix}; \quad \text{b) } \begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 \\ 1 & 0 & 1 \end{pmatrix}; \quad \text{c) } \begin{pmatrix} 1 & 0 & 1 & 0 \\ 0 & 1 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 1 & 1 \\ 1 & 1 & 0 & 1 \end{pmatrix}.$$

5.1.11 Які з графів а) - с) зображають відношеннями еквівалентності ?

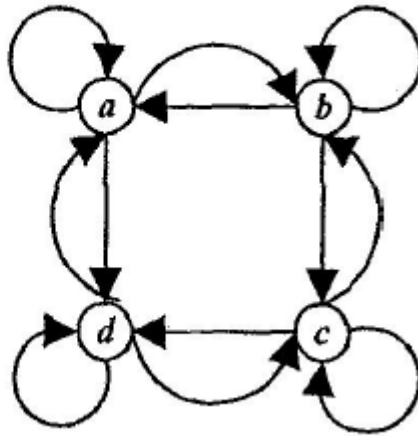
а)

б)

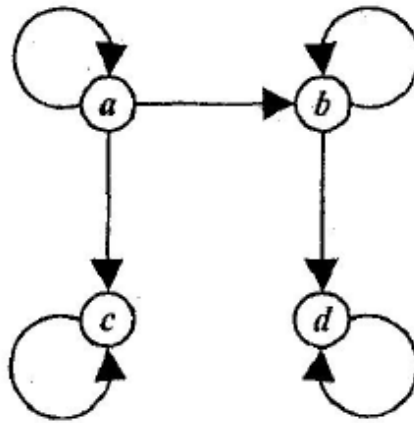

c)

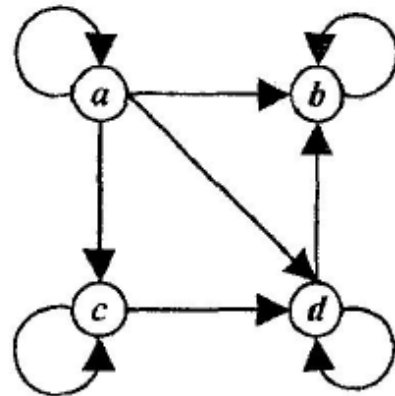

5.1.12 Які з графів а) - с) зображують відношення часткового порядку?

a)

b)

c)

